

LUND UNIVERSITY

Så ställer vi om till hållbar e-handel

Hellström, Daniel; Olsson, John; Darlington, Josephine; Westblom, Lovisa; Hjort, Klas

Published in:
Supply Chain Effect

2021

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Hellström, D., Olsson, J., Darlington, J., Westblom, L., & Hjort, K. (2021). Så ställer vi om till hållbar e-handel. *Supply Chain Effect*, 2021(2), 38-41.

Total number of authors:
5

Creative Commons License:
Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

FÖR BESLUTSFATTARE I SUPPLY CHAIN

Supply Chain Effect

NUMMER 2/2021

TEMA: FRAMTIDENS LAGER

"Vi ska skapa värde i hela försörjningskedjan"

Intervju med Nelly Groups vd Kristina Lukes

Micro-fulfillment

Nytta och ROI med realtidsvisibilitet

Ahlsell – en av Nordens största e-handlare digitaliserar med kraft

Så ställer vi om till hållbar e-handel

AV DANIEL HELLSTRÖM, JOHN OLSSON, JOSEPHINE DARLINGTON, LOVISA WESTBLOM OCH KLAS HJORT

E-handeln är en komplex samhällsutmaning med en enorm potential att bidra till hållbar utveckling. För att fånga denna potential och transformera e-handeln till ett hållbart system krävs genomgripande systemförändring. Men vilka områden är i behov av förändring för att åstadkomma stor effekt och vilka knäckfrågor måste adresseras?

Med finansiering och stöttning av Vinnova genomfördes en serie av workshops tillsammans med en bred aktörskonstellation. Totalt genomfördes fyra workshops baserat på Design Thinking metodik med 20 deltagare vid per tillfälle. Deltagarna representerade en mångfald av berörda näringslivsaktörer, intresseorganisationer, myndigheter, kommuner och regioner. Åtta sammanhängande nyckelområden identifierades där kunskapsutveckling och innovation kan bidra till den omställning som framtiden kräver.

1. Hållbar konsumtion och livsstil

Det blev tydligt under workshoparna att e-handel hjälper till att lösa livspusslet för många konsumenter, sparar tid, ger maximalt utbud av produkter samt möjliggör att man kan handla var och när som helst under dygnet alla dagar i veckan. Men samtidigt gör e-handeln det svårt för konsumenter att göra miljömässigt hållbara val. I motsats till att göra det enkelt och bekvämt, argumenterar flertalet deltagare att konsumenter idag behöver anstränga sig för att göra hållbara val, t.ex. betala extra för

en hållbar leverans vilket erbjuds som en "premi-umtjänst". Informationsdelning, kampanjer, och nudging nämns av många deltagare som avgörande för att få alla involverade att göra medvetna val på rätt grunder. Samtidigt beskriver deltagarna att e-handel och en kombination av fysiska butiker så som pop-up stores och showrooms tillsammans formar framtidens handel. Denna symbios mellan e-handeln och fysiska butiker bör tas hänsyn till vid utformningen av framtidens digitala tjänster som främjar hållbara konsumtionsmönster och livsstilar.

2. Mångfacetterad leveransplats

Tillgänglighet till offentliga ytor i städerna samt stadsnära områden är begränsad och konkurrens om dessa ytor är hård. Samtidigt är dagens leveransplatser inte tillräckliga. Leveransplatser som t.ex. utlämningsställen, paketboxar, och click-and-collect behöver förändras och kompletteras med nya tjänster, t.ex. mottagarfria leveranser så som in-fridge delivery, in-car delivery, och unattended-home delivery. Framtidens hållbara leveransplats är mångfacetterad men en central frågeställning kretsar

Åtta sammanhängande nyckelområden där kunskapsutveckling och innovation kan bidra till den omställning som behövs av e-handeln.

kring infrastruktur. Det är ohållbart att enskilda aktörer bygger sin egen infrastruktur. Vem investerar, äger och drifftar en gemensam infrastruktur? En annan central frågeställning är säkerhet och trygghet där varje leveransplats har sina utmaningar.

3. Dynamisk och flexibel leverans

Framtidens hållbara leverans är människocentrerad. Detta innebär att man ger konsumenten/mottagaren möjlighet och förutsättning att välja bästa leveransalternativ. I motsats till dagens statiska och förbestämda leveranssystem, behöver varuflödet anpassas mer till konsumenten/mottagaren. Ofta är snabba leveranser inte det bästa miljööalternativet och e-handels fokus på att erbjuda snabba leveranser är miljömässigt ohållbart. På samma sätt som konsumenten/mottagaren vill kunna välja leveransalternativ så vill de även styra leveranstiden. Dynamiska och mer flexibla leveranser möjliggör även bättre utnyttjande av befintlig kapacitet i distributionssystemet.

4. Hållbar retur

På samma sätt som det behövs mer hållbara leveranser så är e-handels konsumentreturer en viktig företeelse som behöver hanteras på ett hållbart sätt. Returer inom e-handel är ett växande problem med stor påverkan på ekonomi och miljö. Komplexiteten i frågan gör att många aktörer har olika perspektiv och grad av insikt kring dess utmaningar. Eftersom returer är ett relativt nytt fenomen beskrev aktörer även dess stora potential att bidra till hållbar e-handel. Framtidens hållbara returer minskar varutransporterna och ökar resursutnyttjande med bibehållen service och bekvämlighet. Dessutom utgör hållbara returer en grundförutsättning för att föra tillbaka produkter in i värdekedjan och på så sätt åstadkomma cirkulära affärsmodeller och delningsekonomi, t.ex. hyrtjänster, abonnemang, samt produkters andra och tredje liv.

5. Hållbara förpackningssystem

Förpackningar var ett återkommande tema som väckte stort engagemang bland många deltagare i

Varje logistikaktör har byggt upp sitt eget distributionsnätverk som resulterar i att flertalet aktörer kör med sina fordon till samma område, oftast med outnyttjad kapacitet.

workshopparna. Den ökade mängden emballage i hushållen på grund av ogenomtänkta e-handelsförpackningar är en tydlig indikation på problemet. Flertalet av deltagarna delade sina personliga upplevelser av bristfälligt packade produkter i överdimensionerade emballage med extremt dåligt volymutnyttjande och orimliga mängder fyllnads-material. Behovet av effektiv återvinning och återanvändning med hjälp av retursystem diskuterades flitigt. Det råder inget tvivel om att förpackningar väsentligt kan bidra till en mer hållbar e-handel. Hållbara e-handelsförpackningssystem bidrar till bättre materialanvändning, bättre volymutnyttjande (genom hela försörjningskedjan), ökad användarvänlighet, samt bättre skydd för produkter som leder till mindre svinn.

6. Samordnad distribution

En knäckfråga som debatterades flitigt är problematiken att det råder brist på leverans till glesbygd samtidigt som många aktörer distribuerar i urban miljö till ett och samma område utan samordning. Idag levererar en uppsjö av logistikaktörer vissa av dem flera gånger om dagen – både små och stora e-handelsförsändelser – till sina individuella leveranspunkter. Varje logistikaktör har byggt upp sitt eget distributionsnätverk som resulterar i att flertalet aktörer kör med sina fordon till samma område, oftast med outnyttjad kapacitet. Genom mer samordnade leveranser kan fler varor levereras med färre fordon vilket innebär en stor potential att minska mängden transporter. Utmaningen är hur denna konsolidering och samordning av leveranser kan åstadkommas och resultera i hållbara leveranser i stad och glesbygd. Möjligheten att utnyttja befintlig kapacitet och flöden, t.ex. kollektivtrafik, var en återkommande potential som diskuterades.

7. Hållbar försörjning och logistik

Diskussioner kring e-handels försörjning och logistik kretsade under mötena ofta kring främjandet av närodlat och närproducerat. Som exempel nämndes urban gardening, reko ringar och additiv tillverkning (3D-printing) som i ett e-handelsformat kan om-

forma globala försörjningskedjor till lokala kedjor för försäljning till konsumenter och till företag. Samtidigt nämner deltagarna behovet av transparenta flöden som går längre än ursprungsmärkning. Några deltagare understryker att ett hållbart samhälle är sammanflätat över nationsgränser och därför behövs ett internationellt perspektiv. Ett särskilt område i gränslandet mellan e-handel och logistik är prediktering och automatiserat beslutsfattande. Med hjälp av prediktiv analys och AI finns det potential att inte bara möta människors krav på hållbara produkter och tjänster utan även att fatta bakomliggande "hållbara" logistikbeslut.

8. Hållbar stadsplanering

När staden planeras finns det möjlighet att påverka handelns flöden och lokalisering. Tidigare var bostäder, arbetsplatser, skolor, äldreboenden, samt offentliga ytor geografiskt separerade från handeln. Med e-handels intåg har dessa platser blivit mer eller mindre integrerade med handeln. Genomgående i alla workshoppar beskriver deltagare att denna sammansmältning fortfarande är i sin linda. I takt med e-handels tillväxt och konsumenternas förändrade beteende så beskrivs ett behov av att utforma och etablera nya leveransplatser både i stad och på landsbygd. Det finns ett behov för stadsplanering att skapa effektivare distribution och plats för fler leveranspunkter på allmänna ytor för att underlätta för konsumenter att hämta upp sina leveranser på ett enkelt och miljövänligt sätt. Till exempel kan leveransplatser skapas i närheten av bostadsområden med tillfälliga utrymmen för lastning och lossning. Ett annat exempel är leveransboxar på entréplan i flerbostadshus eller digitala lås som möjliggör mottagarfria leveranser in i bostaden. Förutom nära bostaden så behöver stadsplanering ta hänsyn till att leveranspunkter behöver etableras i närheten av ytor som t.ex. hållplatser och offentliga byggnader, där människor rör sig. Eftersom e-handel genererar mer förpackningar och emballage behöver även avfallshanteringen förändras som del av en hållbar stadsplanering.

Gemensamma ansträngningar tar oss framåt

E-handeln ökar snabbare än någonsin vilket medför en mängd hållbarhetsutmaningar för hela samhället. För att nå de globala målen råder inget tvivel om att vi behöver transformera e-handeln till ett hållbart system. Likaså vet vi att kunskap och innovation är avgörande för att ge sig på denna komplexa samhällsutmaning. För att effektivt åstadkomma genomgripande systemförändring finns det ett tydligt behov att kraftsamla kring de identifierade nyckelområdena. Det saknas idag ett helhetsgrepp och en strategisk koordinering mellan det offentliga och privata. Dessutom finns det många kunskapsluckor som behöver fyllas hos likväl företag, offentlig sektor och konsumenter, och vi måste bli bättre på att använda den kunskap som redan finns. Ingen ensam aktör kan lösa problematiken på egen hand. Endast tillsammans kan vi nå resultat som verkligen gör skillnad.

Kraftsamling som accelererar innovation

Vår önskan är fortsatt dialog och att även Supply Chain Effects läsare vill vara med och stärka forskning och innovation så att Sverige tar en ledande roll i omställningen mot framtidens e-handel – en e-handel som är hållbar, effektiv och konkurrenskraftig. Kontakta oss gärna via Supply Chain Effects redaktion, redaktionen@sceffect.se

Daniel Hellström är docent i Förpackningslogistik vid Lunds universitet.

John Olsson är forskarstuderande vid Lunds Universitet.

Josephine Darlington är projektledare på CLOSER med fokus på hållbar e-handelslogistik.

Lovisa Westblom är projektledare på CLOSER med fokus på hållbar e-handelslogistik.

Klas Hjort är universitetslektor vid Lunds universitet, Förpackningslogistik.

Digital S&OP – agile supply chain planning in times of rapid change

Visit us at [optimitysoftware.com](https://www.optimitysoftware.com) and learn more about how we assist companies like Löfbergs, Orkla, Trelleborg, Unilever and others to get increased control, accuracy and profitability with intelligent software.

Focus Industries:

Food and beverages

Manufacturing

Distribution

FÖR BESLUTFATTARE I SUPPLY CHAIN

Supply Chain Effect

MMXXI

Nordens effektivaste kanal till ledande beslutsfattare i supply chain

Affärstidningen Supply Chain Effect vänder sig direkt till fler än 14 000 läsare – ledande beslutsfattare i supply chain – och distribueras till ytterligare flera tusen mottagare som pdf och via webb.

Vi publicerar även det digitala nyhetsbrevet Supply Chain Update samt producerar events, roundtables, poddar, white papers och film. Alltsammans med fokus på logistik och supply chain management.

Sedan starten 2009 är Supply Chain Effect medlem i branschorganisationen Sveriges Tidskrifter, och följer organisationens högt ställda krav. Vi har även innehållssamarbeten med ledande universitet och lärosäten.

**SVERIGES
TIDSKRIFTER**

Stockholms
universitet

LUND
UNIVERSITY

Kommande nummer 2021:

NR 3 *Distribueras vecka 25.*

Fördjupning: **Low hanging fruits**
- smartaste teknik- och system-
lösningarna i supply chain

NR 4 *Distribueras vecka 38.*

Fördjupning: **Supply chain design,
planering och optimering**

NR 5 *Distribueras vecka 45.*

Fördjupning: **Visibilitet och
samverkan i supply chain**

NR 6 *Distribueras vecka 51.*

Fördjupning: **Automation, Robotar,
AI och ML**

För mer information och annonsbokning
kontakta oss på annons@karlof.se
eller ring oss på telefon 08-466 99 50.